

A kinyilatkoztatott Isten

Időpont: Vízkereszt utáni 4. vasárnap; 1955. január 30.

Alapige: Ézsaiás 45:18-25.

Mert így szól az Úr, a ki az eget teremté; Ő az Isten, a ki alkotá a földet és teremté azt és megerősíté; nem hiába teremté azt, hanem lakásul alkotá: Én vagyok az Úr és több nincsen! Nem titkon szóltam, a sötétség földének helyén; nem mondtam Jákób magvának: hiába keressetek engem! én, az Úr, igazságot szólok, és megjelentem, a mik igazak. Gyűljetek egybe és jőjjetek elő, közelegjetez mind, a kik a népek közül megszabadultatok; nem tudnak semmit, a kik bálványuk fáját hordják, és könyörögnek oly istenhez, a ki meg nem tart! Jelentsétek meg és hozzátok elő, sőt egyetemben tanácskozzanak: ki mondta meg ezt régtől fogva és jelenté meg előre? Vajjon nem én, az Úr? És nincs több Isten nálam, igaz Isten és megtartó nincs kívülem. Térjetez én hozzám, hogy megtartassatok földnek minden határai, mert én vagyok az Isten, és nincsen több! Magamra esküdtem és igazság jött ki számból, egy szó, mely vissza nem tér: hogy minden térd nékem hajol meg, rám esküszik minden nyelv! Csak az Úrban van, így szólnak felőlem, minden igazság és erő, Ő hozzám mennek, és megszegyenülnek mindazok, a kik reá haraguszna. Az Úrban igazul meg és dicsekszik Izraelnek egész magva!

„Bizony Te elrejtőzködő Isten vagy, Izraelnek Istene, szabadító!” – így szól a próféta annak a fejezetnek 15. versében, melyből mai szent leckénk való. Isten elrejtőzése számára nem elméleti hittani kérdés. Nem azt akarja ezzel megállapítani, hogy Istent senki sem láthatja /I. Ján. 4:20./, hogy amint magasabbak az eget a földnél, akképpen magasabbak az Ő útjai és gondolatai is az ember útjai és gondolatainál /Ezs. 55:8-9./, hogy kikutathatatlanok az Ő ítéletei és kinyomozhatatlanok az Ő útjai. /Róma 11:33./ A próféta számára kínos gyakorlati kérdés ez, mint ahogy kínos kérdés minden nyomorúságba jutott ember számára, aki úgy érzi, mintha meghalt volna Isten, vagy legalábbis nem törődik vele és ügyével. /Ezs. 40:27./ Hogy milyen gyötrelmez ez, a golgotai kereszt mutatja legjobban. Mikor Jézus bűneink büntetését hordozza a kereszten s ennek következtében belejut abba az állapotba, mikor Isten elrejtőzik az ember elől, ezt nem bírja ki kiáltás nélkül s így sikolt fel a mélyből: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? /Máté 27:46/

A próféta számára a nagy nyomorúság a babiloni fogság volt. Évtizedek múltak már el, s még mindig nem ütött a szabadulás órája. Otthon romba dőlt épületek, a fogságban romba dőlt lelkek, s Isten nem felel a kiáltásra. A hit és tapasztalat nagy birkózásában vergődik. Szeretné hinni, hogy Isten szabadító, de nem lát belőle semmit. Hinni akkor, mikor

Isten úgy elrejtőzik, hogy semmit sem látni belőle, ez a nagy kérdése minden nyomorúságban vergődő embernek. A próféta csak egy megoldási lehetőséget lát: Kapaszkodj a kijelentésbe! Ha nem látsz semmit Istenből, kapaszkodj abba, amit hallottál Tőle! Ezért kezdi a mai leckét is így: „Mert így szól az Úr”.

Milyenek nyilatkoztatta ki magát Isten a kijelentésben?

1. Ő hatalom. Ebbe kapaszkodik bele mindenekelőtt a próféta. Két kijelentésben szemléli Isten hatalmát: a természetben és a történelemben.

„Az Úr az eget teremté; Ő az Isten, aki alkotá a földet és teremté azt és megerősíté” – mondja szent leckénk elején. Istennek ez a teremtő munkája nem csupán a világ őstörténetének egy mozzanata a próféta számára. Amikor arról beszél, hogy Isten a teremtett világot megerősíté, akkor az állandó teremtésről, a világ fenntartásáról gondolkodik. Az a tény tehát, hogy ez a világ van, nem pusztíthatja el sem elemi csapás, sem emberi gonoszság, azt bizonyítja, hogy Isten hatalom akkor is, ha olyan dolgok történnek e világban, melyek látszólag azt mutatják, mintha Isten nem rendelkezne hatalommal.

Isten azonban nem csak a természeti világ, hanem az embervilág fölött is rendelkezik hatalommal. Így szól a 23–24. vers: „Minden térd nékem hajol meg ... Csak az Úrban van, így szólnak felőlem, minden ... erő, Ő hozzá mennek, és megszegyenülnek mindazok, akik reá haragusznak.” Istennek ez az embervilág fölötti hatalma tehát nem csak az istenfélőkre terjed ki, hanem az istentelenekre is. Tudva, vagy tudatlanul minden térd kénytelen meghajolni előtte, még azok is, akik ellenségei, akik nem törődnek vele, talán tagadják is létét, avagy haragot tartanak vele szemben, s ellene szegülnek. Istennek a bűnös, sőt még a bűn is kénytelen szolgálni. Istennek ez a hatalma a történelemben lesz nyilvánvaló. A történelem tehát nem vak véletlenek kaleidoszkópja, nem gazdasági érdekek küzdőporondja csupán, sem hatalmi tébolyok véres arénája, még csak nagy emberek kísérleti laboratóriuma sem, hanem a történelem-formáló hatalmas Isten műhelye.

A próféta előtt ezt épp oly tények bizonyítják, mint amilyen kézzelfogható valóság számára a teremtett világ. Tudja, hogy József testvéreinek bűne által viszi Isten Józsefet Egyiptomba, s ezzel gondoskodik arról, hogy az egész család éhen ne haljon a hét szűk esztendő alatt. Tudja, hogy akármily nagy hatalom volt is Fáraó, Isten őt is rá tudta kényszeríteni arra, hogy Isten népét szabadon bocsássa. Végül mégis mindig mindenben Isten győz.

Istennek ez a természetben és a történelemben kijelentett hatalma kizárólagos hatalom. Újra és újra hangsúlyozza Isten a mai igében: „Én vagyok az Úr és több nincsen! /18. v./ És nincs több Isten nálam, igaz Isten és megtartó nincs kívülem. /21. v./ Mert én vagyok az Isten, és nincsen több!” /22. v./ Isten tehát nem csupán egy a világ hatalmai között, hanem az egyetlen hatalom. Tőle független mellékhatalom nincs. Mindenkinek csak annyi hatalma van, amennyit Tőle kap. Ezt Jézus is leszögezte az akkori világ legnagyobb hatalmának, a római birodalomnak képviselője, Pontius Pilátus előtt. /János 19:11./ Ebbe kapaszkodj, mikor rád szakad a nyomorúság sötétsége és úgy érzed, hogy Isten legfeljebb valami trónjától megfosztott, hatalom nélküli uralkodó! Övé a hatalom. Neki semmi sem lehetetlen. Bízzál benne és imádkozzál Hozzá! Nem bálványistenhez könyörögsz, aki meg nem tart /20. v./, hanem az igaz Istenhez, az egyetlenhez, kinek van hatalma arra, hogy megtartsa. /21. v./

A próféta hite beigazolódt. A látóhatáron már megjelent Cyrus /Ezs. 45:1./, aki a babiloni uralmat megdönti, a zsidókat a fogságból hazaengedi, s a templom megépítésére is engedélyt ad. Az más kérdés, hogy mindezt csak ügyes politikából cselekszi, de a politika is kénytelen térdet hajtani öntudatlanul is a hatalmas Isten előtt és szolgálni neki.

2. Isten igazság. Ez a második kijelentés, amibe a nyomorúság idején, mikor Isten elrejtőzik, bele kell kapaszkodnia az embernek.

Mert így szól az Úr: „Nem titkon szoltam, a sötétség földének helyén, én, az Úr, igazságot szólok, és megjelentem, amik igazak”. /19. v./ Szava nem sejtelmes, misztikus beszéd, mint a pogány jóvendómondók és halottidézők homályos beszéde, sem csupán a beavatottak által érthető titkos tolvajnyelv, rejtjeles írás, hanem egyenes, világos, közérthető beszéd.

Igazat mond akkor is, mikor fenyeget. Kemény fenyegetésekkel figyelmeztette a zsidó népet, hogy ne pártoljon el Tőle, mert nem lesz jó vége. Nem hittek Neki. Most a fejükre olvassa: „Jelentsétek meg és hozzátok elő, sőt egyetemben tanácskozzanak: ki mondta meg ezt régtől fogva és jelenté meg előre? Vajon nem én, az Úr?” /21. v./ A nyomorúságunk tehát épp annak bizonyossága, hogy van Isten, mégpedig igazmondó Isten, akinek fenyegetése igen és ámen.

Ebből következik, hogy ítélete is igazságos. Nem téved. „Magamra esküdtem és igazság jött ki számból” – mondja a 23. versben. Nehéz ezt belátni akkor, mikor épp mi szenvedünk a büntető ítélet alatt. Még ha belátjuk is, sokszor úgy érezzük, hogy túl szigorú Isten. Megeléghetné már a büntetést. Túl szigorú, mikor ily soká kínoz!

Aki ezt alázatosan elvállalja, az meglátja, hogy Isten igazat mond akkor is, mikor bíztat és ígér. Arra bíztat, hogy könyörögjünk Hozzá /20. v./, térjünk meg Hozzá /22. v./ s azt ígéri, hogy megtartatunk /22. v./: „Az Úrban igazul meg és dicsekszik Izraelnek egész magva”. /25. v./

Mint a hatalma, úgy az igazsága is kizárólagos. „Csak az Úrban van minden igazság”. /24. v./ Mindennek és mindenkinek annyi az igazságtartalma, amennyi benne Isten. Azért, amikor elrejtőzködik előled, s nem látsz semmit szabadító igazságtételéből, lássad meg éppen ebben az elrejtőzködésben, a nyomorúságodban igazságszolgáltató büntetését, s akkor egyszerre felragyog előtted, hogy szabad bíznod és imádkoznod, mert ígéretére is lehet építeni. Szavát vissza nem vonja. /23. v./

3. Ha Isten csak hatalom lenne, az félelmetes lenne. Ha csak igazság lenne, az lesújtana. Isten azonban szeretet is. Ez a harmadik kijelentés, amibe a nyomorúság idején, mikor Isten elrejtőzik, bele kell kapaszkodni az embernek.

Két dologban látja a próféta Isten szeretetét: a teremtésben és a misszióban. A teremtésben Isten otthont-teremtő, a misszióban Isten hazahívogató szeretetét szemléli.

A föld teremtéséről ezt mondja a próféta: „nem hiába teremté azt, hanem lakásul alkotá.” /18. v./ Láttál-e madarat fészket rakni? Láttál-e menyasszonyt, amint jövőző lakásukat rendezgeti és szépítgeti? Valami ilyet sejt a próféta Isten teremtő munkájában. Nekünk, szeretett gyermekeinknek, készítgette s készítgeti lakásul ezt az egész földet. Nekünk díszíti a mező virágaival, nekünk világít benne az ég csillagaival, nekünk daloltat az égi madárral, s nekünk kínálja minden ízletes gyümölcsét. Nézz szét a nagyvilágban, s lásd meg, milyen pompás lakást készített nekünk Isten otthonteremtő szeretete.

Az ember azonban nem becsülte meg ezt az otthont. Az otthon ajándékai kellenek neki, de az otthon gazdája, az Atya, nem kell. Elindult a tékozló fiú útján. Isten azonban visszahívja: „Térjetek hozzám!” /22. v./ Nagy dolog Isten otthonteremtő szeretete, de még nagyobb a hazahívogató szeretet, mert ez már nem csak szeretet, hanem kegyelem. Hát még ha meggondoljuk azt, amire a próféta itt nem gondol, tudni illik Jézus Krisztusra, aki azért adta életét halálra, hogy a fiak szívét az Atyához térítse!

Ennyit a kijelentésből akkor is tudhatunk, ha Isten egészen elrejt magát, és kell-e ennél több? Ámen.